

CENTAR ZA GRAĐANSKO OBRAZOVANJE
CENTRE FOR CIVIC EDUCATION

Podgorica, 28. maj 2008.

CRNA GORA SE VEĆ OPREDIJELILA ZA GRAĐANSKU DRŽAVU

Centar za građansko obrazovanje (CGO) podsjeća da je Ustavom Crna Gora definisana kao građanska država, i svi zakonski tekstovi koji se usvajaju moraju biti u skladu sa ovim osnovnim načelom.

Mediji su objavili dijelove deklaracije kojom je rezultirao međunarodni skup vjerskih organizacija „Pravni položaj crkava i vjerskih zajednica u Crnoj Gori danas”, a koja je poslata Vladi kao okvir za buduće razgovore u pravnom regulisanju odnosa crkava i vjerskih zajednica sa jedne i države sa druge strane. U njoj su navedeni zahtjevi za određenim pravima crkava/vjerskih zajednica upućeni državi koji bi trebalo da budu instucionalizovani kroz Zakon o crkvama i vjerskim zajednicama na čijoj se izradi i što skorijem donošenju insistira od strane učesnika ovog skupa. U ovim se zahtjevima, konkretno, insistira na povratku vjeronauke “tradicionalnih crkava i vjerskih zajednica” u škole, pri čemu bi trebalo da učitelje/ce postavljaju vjerske zajednice, a plaća država; obezbjeđivanju uticaja crkava/vjerskih zajednica na javni radio-difuzni servis; poreskim oslobođanjima, itd.

Ako, prema tekstu navedene deklaracije, “pravno priznati crkvu i vjersku zajednicu znači sistem obaveza u odnosu na Crkvu i njen identitet koji država mora da prihvati”, onda je država ta koja ima obavezu da štiti interese crkve koji se predstavljaju kao “opšti i izajednički”, iako ovakvo razumijevanje odnosa države i crkava/vjerskih zajednica nije u skladu sa načelom njihove odvojenosti.

CGO smatra da bi ispunjenje ovih zahtjeva vodilo klerikalizaciji i retradicionalizaciji društva protiv kojih smo dužni da na vrijeme dignemo glas. Crna Gora je multietnička i multikonfensionalna država koja prolazi težak period tranzicije obilježen i borbom za neka osnovna ljudska prava. Reforma obrazovanja je uvela princip demokratskog građanstva kroz predmet građansko vaspitanje/obrazovanje. Potencijalno uvođenje vjeronauke u obrazovni sistem bi predstavljalo ozbiljan korak unazad u realizaciji ovog principa.

U tom smislu podržavamo dosadašnji stav Vlade Crne Gore koja je uspijevala da odoli uticaju crkvenih lobija i sačuva sekularni karakter građanskog društva na čijem unaprijeđenju i razvoju treba i dalje zajedno raditi.

Paula PETRIČEVIĆ,
Programska direktorka